

Reviderade avfallsföreskrifter för Stockholms kommun – samhantering av bygg- och rivningsavfall och skrymmande grovavfall

Hemställan från avfallsnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Föreskrifter för avfallshantering för Stockholms kommun, enligt bilaga till utlåtandet, godkänns.
2. Föreskrifterna kungörs genom att det på kommunens digitala anslagstavla tillkännages att protokoll för de beslutade föreskrifterna har justerats.
3. Beslutet gäller från kungörandet.

Föredragande borgarrådet Åsa Lindhagen

Sammanfattning av ärendet

Avfallsnämnden föreslår att det i de lokala avfallsföreskrifterna förs in en bestämmelse där det tillåts att bygg- och rivningsavfall får hanteras tillsammans med skrymmande avfall av samma materialslag. Det föreslagna tillägget har inte föregåtts av samråd och utställning, men då den kan betraktas som en mindre ändring anses detta inte vara nödvändigt. Tillägget bedöms heller inte vara till nackdel för medborgarna.

Beredning

Ärendet har initierats av avfallsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret och miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Stadsledningskontoret anser att ändringen som avfallsnämnden föreslår är adekvat.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker det föreslagna tillägget.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag delar avfallsnämndens och stadsledningskontorets bedömning att en samordnad hantering av bygg- och rivningsavfall och skrymmande avfall av samma materialslag är den lämpligaste och effektivaste lösningen. En separation skulle medföra fler

transporter, sämre service för invånarna och ett sämre samlat miljömässigt resultat – vilket strider mot de förutsättningar som avfallsförordningens bemyndigande uppställer.

Bilaga

Föreskrifter för avfallshantering för Stockholms kommun, dnr KS 2025/1610-5.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 25 mars 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Ärendet

Avfallsnämnden konstaterar att avfallsförordningen (2020:614) har förändrats under hösten 2025. Från och med den 1 oktober gäller att ett antal uppräknade avfallslag ska sorteras ut och hållas skilda från varandra och från annat avfall. Bygg- och rivningsavfall och skrymmande avfall är två avfallsslag som ingår i uppräknningen, vilket innebär att de ska hållas åtskilda. Samma datum trädde en ny bestämmelse i avfallsförordningen i kraft som bemyndigar kommunen att meddela föreskrifter om att bygg- och rivningsavfall får hanteras tillsammans med skrymmande avfall av samma materialslag. En förutsättning är att hanteringen leder till ett bättre miljömässigt resultat mot bakgrund av den sammanlagda miljöpåverkan från hanteringen av de aktuella avfallsströmmarna.

Nämnden konstaterar att den insamling som idag sker på stadens återvinningscentraler, återbruk samt via de mobila tjänsterna för grovavfall innebär att avfallsströmmarna bygg- och rivningsavfall och skrymmande avfall samsorteras, baserat på vilket materialslag de utgörs av. Det kan till exempel vara skrymmande avfall i form av en trasig trästol som blandas med icke-farligt bygg- och rivningsavfall av trä, eller en plastpulka (skrymmande) som blandas med grovplast (bygg- och rivningsavfall). Nämnden bedömer att en samordnad hantering av bygg- och rivningsavfall och skrymmande avfall av samma materialslag är den lämpligaste och effektivaste hanteringen av avfallet.

Den nya skrivningen i avfallsförordningen innebär att det, utan en ändring i de lokala avfallsföreskrifterna, inte längre skulle vara möjligt att samsortera bygg- och rivningsavfall och skrymmande avfall. Konsekvenserna av det skulle bland annat vara att antalet transporter från återvinningscentralerna och återbruken ökar och att det blir svårare för kunden att sortera rätt.

Avfallsnämnden föreslår att kommunen i de lokala avfallsföreskrifterna för in en bestämmelse där det tillåts att bygg- och rivningsavfall får hanteras tillsammans med skrymmande avfall av samma materialslag, vilket möjliggörs i avfallsförordningen. En ny paragraf föreslås införas under rubriken *Bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet*, med följande lydelse:

39a § Bygg- och rivningsavfall får hanteras tillsammans med skrymmande grovavfall av samma materialslag i renhållarens insamlingssystem, i enlighet med bemyndigande i 3 kap. 35 § avfallsförordningen (2020:614).

Det föreslagna tillägget i avfallsföreskrifterna har inte föregåtts av samråd och utställning, men då den kan betraktas som en mindre ändring anses detta inte vara nödvändigt. Den bedöms heller inte vara till nackdel för medborgarna.

Avfallsnämnden

Avfallsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 oktober 2025 följande.

1. att godkänna förslag till tillägg till föreskrifter för avfallshantering för Stockholms kommun, Kfs 2024: 07, om ny bestämmelse att hantera bygg- och rivningsavfall tillsammans med skrymmande grovavfall av samma materialslag.
2. att överlämna förslaget till kommunfullmäktige för beslut.

Avfallsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 14 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Idag hanteras bygg- och rivningsavfall och skrymmande avfall tillsammans på stadens anläggningar och tjänster för grovavfall, där de sorteras utifrån materialslag. Den 1 oktober träder nya bestämmelser i avfallsförordningen i kraft, vilka anger att bygg- och rivningsavfall och skrymmande avfall ska hållas separerade från varandra. Samtidigt tillkommer en ny bestämmelse som bemyndigar kommunerna att i de lokala avfallsföreskrifterna tillåta samhantering av bygg- och rivningsavfall och skrymmande avfall.

Den samhantering av bygg- och rivningsavfall och skrymmande avfall som sker idag på bland annat återvinningscentralerna bedöms vara välmotiverad både ur miljö- och kundperspektiv. En ny bestämmelse som tillåter samhantering av de nämnda avfallsslagen föreslås därför införas i kommunens avfallsföreskrifter.

Bakgrund

Som en del i regeringens reformpaket av avfallslagstiftningen har ett antal förändringar i avfallsförordningen (2020:614) presenterats. En av de nya bestämmelserna anger att ett antal uppräknade avfallslag ska sorteras ut och hållas skilda från varandra och från annat avfall (3 kap. 2 § avfallsförordningen). Bygg- och rivningsavfall och skrymmande avfall är två avfallsslag som ingår i uppräknningen, vilket innebär att de ska hållas åtskilda. Förändringen träder i kraft den 1 oktober 2025.

Samma datum träder en ny bestämmelse i kraft som bemyndigar kommunen att meddela föreskrifter om att bygg- och rivningsavfall får hanteras tillsammans med skrymmande avfall av samma materialslag (3 kap. 35 § första stycket tredje punkten avfallsförordningen). En förutsättning är att hanteringen leder till ett bättre miljömässigt resultat mot bakgrund av den sammanlagda miljöpåverkan från hanteringen av de aktuella avfallsströmmarna.

Ärendet

Den insamling som sker idag på stadens återvinningscentraler, återbruk samt via de mobila tjänsterna för grovavfall innebär att avfallsströmmarna bygg- och rivningsavfall och skrymmande avfall samsorteras baserat på vilket materialslag de utgörs av. Det kan till exempel vara skrymmande avfall i form av en trasig trästol som blandas med ickefarligt bygg- och rivningsavfall av trä, eller en plastpulka

(skrymmande) som blandas med grovplast (bygg- och rivningsavfall). En samordnad hantering av bygg- och rivningsavfall och skrymmande avfall av samma materialslag bedöms vara den lämpligaste och effektivaste hanteringen av avfallet. Den nya skrivningen i avfallsförordningen innebär att det, utan en ändring i de lokala avfallsföreskrifterna, inte längre skulle vara möjligt att samsortera bygg- och rivningsavfall och skrymmande avfall. Konsekvenserna av det skulle bland annat vara att antalet transporter från återvinningscentralerna och återbruken ökar och att det blir svårare för kunden att sortera rätt. På de mobila tjänsterna och återvinningscentraler/återbruk där det är platsbrist skulle det kunna innebära att någon fraktion behöver tas bort, vilket skulle ge en försämrad service till kunderna. Då samsortering av bygg- och rivningsavfall och skrymmande avfall innebär minskade transporter och möjliggör plats för sortering av andra fraktioner leder samsortering till ett bättre miljömässigt resultat mot bakgrund av den sammanlagda miljöpåverkan av avfallshanteringen.

För att kunna fortsätta samhantera bygg- och rivningsavfall och skrymmande avfall behöver kommunen i de lokala avfallsföreskrifterna föra in en bestämmelse där detta tillåts, vilket möjliggörs genom 3 kap. 35 § första stycket tredje punkten avfallsförordningen.

Att föra in en bestämmelse som medger att bygg- och rivningsavfall får hanteras tillsammans med skrymmande avfall av samma materialslag, kan enligt Avfall Sverige betraktas som endast en mindre ändring till/av avfallsföreskrifterna, vilken inte kräver samråd eller utställning. Den formella grunden för att inte behöva samråda och ställa ut är att en ändring berör ett fåtal fastighetsinnehavare eller annars är liten (15 kap. 44 § andra stycket 2 punkten miljöbalken). I detta fall motiveras utelämnat samråd och utställning med att ett tillägg i föreskrifterna om att bygg- och rivningsavfall och skrymmande avfall av samma material får blandas, endast är en mindre ändring. Ändringen är inte heller till nackdel för medborgarna.

En större revidering av gällande föreskrifter pågår och förslag är framtaget för utställning. Mot bakgrund av att processen för revidering av föreskrifterna är omfattande och tar lång tid föreslås att denna mindre justering av nu gällande föreskrifter beslutas utanför den pågående revideringen.

Följande tillägg i Föreskrifter för avfallshantering för Stockholms kommun, Kfs 2024: 07 under rubriken Bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet föreslås:

39 a § Bygg- och rivningsavfall får hanteras tillsammans med skrymmande grovavfall av samma materialslag i renhållarens insamlingssystem, i enlighet med bemyndigande i 3 kap. 35 § avfallsförordningen (2020:614).

I avfallsförordningen används begreppet skrymmande avfall men i avfallsföreskrifterna används begreppet skrymmande grovavfall för att förtydliga vilken avfallsström som avses.

Remissammanställning

Ärendet har initierats av avfallsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret och miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 februari 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att ändringen i föreskrifterna för avfallshantering som avfallsnämnden föreslår är adekvat. I likhet med avfallsnämnden bedömer stadsledningskontoret att en samordnad hantering av bygg- och rivningsavfall och skrymmande avfall av samma materialslag är den lämpligaste och effektivaste hanteringen av avfallet. Det innebär att den uppfyller kraven på att ge ett bättre miljömässigt resultat med hänsyn till den totala miljöpåverkan från de berörda avfallsströmmarna.

Stadsledningskontoret erfar att avfallsnämndens beslut innehåller ett skrivfel, som innebär att den paragraf som föreslås att införas inte ska anges § 39a utan § 38a.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige besluta att Föreskrifter för avfallshantering för Stockholms kommun, enligt bilaga 1, godkänns att gälla från och med att de kungörs.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 februari 2026 följande.

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att tillstyrka avfallsnämndens förslag.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 19 januari 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Av bemyndigandet i 3 kap. 35 § avfallsförordningen framgår att föreskrifter om undantag endast får avse ”avfall där hanteringen leder till ett bättre miljömässigt resultat mot bakgrund av den sammanlagda miljöpåverkan från hanteringen av de aktuella avfallsströmmarna”.

Förvaltningen delar uppfattningen att sorteringen på avfallscentraler/återbruken samt de mobila tjänsterna bör vara enkel för invånarna för att öka sannolikheten att avfall sorteras korrekt. Om en separering av dessa avfallsslag skulle medföra fler transporter och en försämrad service bedöms en separat hantering medföra ett sämre miljömässigt resultat.

Samtidigt ser förvaltningen att staden har ett intresse i att kunna mäta och följa upp mängden bygg- och rivningsavfall som lämnas in till ÅVC:erna för att kunna vidta lämpliga åtgärder i att minska flödet. Detta behov kan dock tillgodoses på andra sätt, t ex. genom stickprovsmätningar där andelarna av de olika fraktionerna skrymmande eller bygg- och rivningsavfall separeras.

Mot denna bakgrund anser förvaltningen att nämnden bör tillstyrka det föreslagna tillägget.